

ریسک بازار

ریسک بازار زیان ناشی از تغییرات قیمت سهام، تغییرات نرخ ارز و تغییرات نرخ سود را شامل می‌شود. تغییرات قیمت سهام، بر ارزش پرتفوی سرمایه‌گذاری بانک در سهام سریع‌المعامله تأثیر می‌گذارد. تغییرات نرخ ارز، ارزش دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی بانک را تحت تأثیر قرار می‌دهد. تغییرات نرخ سود تسهیلات اعطایی و نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها توسط بانک مرکزی، درآمد و سودآوری بانک را تحت تأثیر قرار داده و به واسطه تغییر سود (زیان) انباشته بر حقوق مالکانه و سرمایه بانک نیز تأثیر می‌گذارد. همچنین، تغییرات نرخ بازده بدون ریسک در بازار، ارزش اقتصادی دارایی‌های حساس به نرخ سود (مانند اوراق درآمد ثابت، تسهیلات و سپرده‌های مشتریان) را دچار نوسان می‌کند.

واحدهای اجرایی مدیریت ریسک بازار

باهدف تدوین راهبردها، سیاست‌ها و رویه‌های مدیریت ریسک بازار، کمیته فرعی ریسک نقدینگی و بازار، تحت نظارت کمیته عالی ریسک، به ریاست مدیرعامل و با حضور مدیران ارشد بانک شامل معاون بانکی و بازاریابی، معاون مالی و برنامه‌ریزی، معاون اعتباری، معاون بین‌الملل، مدیر واحد ریسک، مدیر حسابداری و خزانه‌داری، مدیر مالی و برنامه‌ریزی، مدیر جذب و فروش، مدیر بانکداری ویژه و اختصاصی، مدیر سرمایه‌گذاری، مدیر اعتبارات خرد و صنفی و مدیر اعتبارات شرکتی در بانک سامان راه‌اندازی شده است. واحد ریسک بازار با تهیه و ارائه گزارش‌های مستمر وظیفه شناسایی و اندازه‌گیری ریسک بازار را بر عهده دارد. مدیریت مالی، مدیریت حسابداری و خزانه‌داری، مدیریت سرمایه‌گذاری و مدیریت امور بین‌الملل، به‌عنوان خط دفاعی اول، مسئولیت کاهش ریسک بازار را بر عهده دارند.

روش سنجش ریسک بازار

به‌منظور رعایت حدود مجاز طبق الزامات بانک مرکزی، واحد ریسک بازار، خالص وضعیت باز برای هر ارز و مجموع وضعیت باز مثبت یا منفی برای تمامی ارزها را محاسبه و به کمیته ریسک نقدینگی و بازار گزارش می‌دهد. همچنین ارزش در معرض خطر نرخ ارز با رویکرد شبیه‌سازی تاریخی و در سطح اطمینان ۹۵٪ و افق زمانی ۱۰ روزه محاسبه می‌شود.

برای رعایت حدود سرمایه‌گذاری مجاز، مطابق با دستورالعمل سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار بانک مرکزی، میزان تخطی از این حدود محاسبه و گزارش می‌شوند. همچنین، ارزش در معرض خطر سرمایه‌گذاری در سهام، با رویکرد شبیه‌سازی تاریخی و در سطح اطمینان ۹۵٪ و افق زمانی ۱۰ روزه محاسبه می‌شود. به‌منظور ارزیابی ریسک پرتفوی سرمایه‌گذاری در اوراق دولتی، با استفاده از معیارهای دیرش و تحذب، تحلیل حساسیت ارزش این اوراق به تغییرات نرخ بازده بدون ریسک، محاسبه و گزارش می‌شود.

واحد ریسک بازار در حال توسعه روش‌های موردنیاز برای سنجش اثر تغییرات نرخ سود بر درآمدهای بانک و ارزش اقتصادی حقوق مالکانه، مطابق با استاندارد سال ۲۰۱۶ کمیته بال برای مدیریت ریسک نرخ سود است. رویکرد حسابداری و رویکرد اقتصادی، دو رویکرد اصلی برای بررسی تأثیر تغییرات نرخ سود بر وضعیت مالی بانک هستند. در رویکرد اقتصادی، با تمرکز بر افق زمانی بلندمدت، تأثیر تغییرات نرخ بازده بدون ریسک و تغییرات احتمالی نرخ سود اعلامی تسهیلات و سپرده‌ها بر ارزش اقتصادی حقوق مالکانه بانک مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در رویکرد حسابداری، با تمرکز بر افق زمانی کوتاه‌مدت، تأثیر تغییرات احتمالی نرخ سود اعلامی تسهیلات و سپرده‌ها بر درآمدهای مورد انتظار بانک مورد بررسی قرار می‌گیرد.